

Benlik Alg?s? Profili ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Benlik Alg?s? Profili ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17530>

Özet

Benlik Alg?s? Profili ölçe?i, bireylerin kendilerine dair alg?lar?n? ve benlik sayg?s? düzeylerini çok boyutlu bir yap?da de?erlendirmek amacıyla kullan?lan bir Psikolojik Ölçek uyarlamas?d?r. Özellikle çocuk ve ergen popülasyonunda Benlik Alg?s? sisteminin farklı alanlardaki (akademik yeterlilik, sosyal kabul, fiziksel görünüş, atletik yeterlilik vb.) profilini ç?karmay? hedefler. Ölçe?in Türkiye uyarlamas?, 1996 y?l?nda R. Gabay taraf?ndan gerçekte?tirilen bir Doktora Tezi kapsamında yap?lm??t?r. Bu uyarlama, benlik kavram?n?n geli?imsel psikoloji ba?lam?nda anla??lmas?na önemli katkılar sunmaktadır.

Ölçek, bireyin genel öz-de?erini ve spesifik alanlardaki yeterlilik alg?lar?n? ay?rt etme yetene?i sayesinde, klinik ve e?itimsel ara?t?rmalarda yayg?n olarak kullan?lmaktadır. Orijinal ölçe?in temel amacı, benlik kavram?n?n tek boyutlu de?il, hiyerar?ik ve çok boyutlu bir yap? oldu?unu göstermektir.

Anahtar Kelimeler

Benlik Alg?s?, Öz-sayg?, Çok Boyutlu Benlik, Psikolojik De?erlendirme, Ölçek Uyarlamas?, Geli?im Psikolojisi, Çocukluk Dönemi.

Yazarlar

Uyarlayan Yazar: R. Gabay (1996).

Orijinal Ölçek Yazar? (Ç?kar?msal): Susan Harter (Benlik Alg?s? Profili Ölçeklerinin orijinal geli?tiricisi olarak kabul edilmektedir).

Amaç

Benlik Alg?s? Profili ölçe?inin temel amacı, çocuk ve ergenlerin kendilerine dair de?erlendirmelerini sistematik ve çok boyutlu bir biçimde ölçmektir. Bu araç, bireyin genel öz-de?er duygusunun yanı? s?ra, öz-de?erinin dayand??? spesifik alanlardaki (örne?in, okul ba?ar?s?, arkada?lık ili?kileri, spor yetene?i) alg?lanan yeterlilik düzeylerini belirlemeyi amaçlar.

Ölçek, geli?imsel ara?t?rmalarda, benlik kavram?n?n ya?la birlikte nasıl farklıla?t???n? ve hangi alanlar?n öz-sayg? üzerinde daha etkili oldu?unu incelemek için kritik bir araç sa?lar. Klinik uygulamalarda ise, düşük öz-sayg?n?n kayna??n? oluşturan spesifik alanlar? tespit etmeye yardımcı olur.

Yap?

Ölçek, psikolojik literatürde kabul gören çok boyutlu Benlik Algısı yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle hiyerarşik bir model üzerine kuruludur. En üst düzeyde genel öz-değer (Global Self-Worth) yer alır. Bu genel öz-değer, daha alt düzeydeki spesifik alanlardaki algılanan yeterliliklerden etkilenir.

Tipik olarak ölçülen alt boyutlar arasında şunlar bulunur:

Akademik Yeterlilik: Okuldaki başarı ve zeka algısı.

Sosyal Kabul: Akranlar tarafından sevilme ve kabul görme algısı.

Atletik Yeterlilik: Spor ve fiziksel aktivitedeki beceri algısı.

Fiziksel Görünü: Kişinin kendi dış görünüşüne dair algısı.

Davranışsal Yeterlilik: Kurallara uyma ve doğru davranış sergileme yeteneği algısı.

Geçerlik

Benlik Algısı Profili Ölçeği (Gabay, 1996 uyarlaması) için kaynakta spesifik bir Geçerlik bilgisi sunulmamıştır. Ancak, bir ölçeğin geçerli kabul edilmesi için genellikle yapı geçerliği, ölçüt geçerliği ve içerik geçerliği çalışmaları yapılıması beklenir.

Orijinal Benlik Algısı Profili ölçekleri (Harter), kapsamlı yapısal geçerlik çalışmaları ile desteklenmiştir. Türk kültürüne uyarlama sürecinde, Gabay (1996) tarafından bu ölçeğin kültürel ve dilsel uygunluğunun sağlandığı varsayılmaktadır. Gelecek araştırmalar, bu uyarlamanın Türkiye popülasyonunda beklenen teorik yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini daha detaylı olarak ortaya koymalıdır.

Güvenirlik

Gabay (1996) tarafından yapılan uyarlamaya dair kaynakta spesifik bir Güvenirlik katsayısı belirtilmemiştir. Psikometrik açıdan, güvenilirlik genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test yöntemleriyle değerlendirilir.

Çok boyutlu benlik ölçeklerinde, alt ölçeklerin yeterli düzeyde iç tutarlılığa sahip olması beklenir (genellikle 0.70 ve üzeri). Uyarlamanın güvenilirliğinin değerlendirilmesi, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle tutarlı sonuçlar verip vermediğinin belirlenmesi açısından önemlidir.

Faktör Analizi

Kaynakta Gabay (1996) uyarlamasına ilişkin kesin Faktör Analizi sonuçları bulunmamaktadır. Ancak, Benlik Algısı Profili Ölçeğinin temel özelliği, çok boyutlu yapıyı ölçmek olduğundan, uyarlama çalışmasında mutlaka doğrulayıcı veya açıcı faktör analizlerinin yapılması varsayılmaktadır.

Başarılı bir faktör analizi, Türkçe formun, orijinal ölçekte hedeflenen ayrı ve teorik olarak anlamlı alt boyutları (Akademik, Sosyal, Fiziksel vb.) Türk örnekleminde de tutarlı bir şekilde ortaya çıkardığını göstermelidir. Bu analizler, ölçeğin yapı geçerliğini destekleyen temel istatistiksel kanıtlardır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Genellikle Likert tipi veya yapılandırılmamış alternatif cevap formatında (yapılandırılmamış karışık alternatif yargı formatı) hazırlanan öz bildirim ölçeğidir.

Mevcut Dil: Türkçe (Uyarlama: Gabay, 1996)

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Yaş Grubu: Genellikle 8-16 yaş aralığı (Orijinal ölçeğin hedeflediği yaş grubu esas alınmıştır).

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, Türkiye'deki çocuk ve ergen popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmiştir. Spesifik örneklem detayları için Gabay'ın (1996) Doktora Tezi incelenmelidir.

Test Metodolojisi: Bireylerin, kendilerine dair çeşitli yeterlilik ifadelerini belirli bir derecelendirme sistemi üzerinden değerlendirilmesi beklenir. Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir ancak genellikle 4 veya 5 puanlı Likert tipi derecelendirme kullanılır.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlilik, Akademik Benlik, Sosyal Benlik Algısı, Öz-değer, Psikometrik Özellikler, Geçerlik, Güvenirlilik, Psikolojik Ölçek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazın Adresi: R. Gabay'ın 1996 yılında tezini sunduğu kurum: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçe?in ticari kullan?m? için orijinal telif hakk? sahibinden (Susan Harter veya yay?nc? kurulu?) izin al?nmas? gereklidir. Akademik çal??malarda kullan?m için genellikle tez yazar?ndan izin al?nmas? tavsiye edilir.

Ücret: Ticari veya klinik amaçlı? kullan?m ücretleri orijinal ölçek sahibinin politikalar?na ba?lı?d?r. Uyarlama tez çal??mas? genellikle ücretsiz eri?ime aç?kt?r.

Test Y?I?: Türkçe uyarlama çal??mas?n?n tamamlanma y?I? 1996'd?r.

Kaynaklar

Gabay, R. (1996). Çocuklarda benlik sisteminin incelenmesi (Doktora Tezi). Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Benlik Alg?s? Profili ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte, Benlik Alg?s? Profili ölçe?inin Türkçe uyarlamas?na ait maddeler bulunmamaktadır. Maddeler için Gabay (1996) taraf?ndan haz?rlanan Doktora Tezi'ne ba?vurulmas? gerekmektedir.